

26.8.2014

Valtionvarainministeriö
valtionvarainministerio@vm.fi

Viite: VM065:00/2012

LAUSUNTO KUNTALAIN HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA

Kuntarahoitus Oyj ("jäljempänä "Kuntarahoitus") esittää seuraavat huomiot kuntalain kokonaisuudistusta koskevasta hallituksen esityksen luonnoksesta.

Ensiksi toteamme, että kuntalain kokonaisuudistus on erittäin kannatettava hanke ja selkeyttää monelta osin nykyisiä käytäntöjä. Kuntarahoitus on kiinnittänyt hallituksen esityksen luonnoksen osalta huomiota erityisesti jäljempänä kuvattuihin kuntien talouteen liittyviin asioihin.

Kuntarahoituksen toiminta

Kuntarahoitus toimii yksinomaan kuntien, kuntien määräysvallassa olevien yhtiöiden ja valtion tukeman asuntotuotannon rahoittajana ja on siksi keskeinen osa Suomen taloudellista perusrakennetta. Kuntarahoitus hankkii varat kansainvälisiltä pääomamarkkinoilta Kuntien takauskeskuksen takauksella (kuntien yhteinen varainhankintajärjestelmä) ja lainaa varat edelleen asiakkailleen. Pitkään jatkunut finanssikriisi on johtanut siihen, että Kuntarahoituksen vuotuinen markkinaosuus on vaihdellut viime vuosina 80 – 100 prosentin välillä asiakaskuntansa uusista luotoista.

Kuntarahoitus voi rahoittaa Kuntien takauskeskuksesta annettuun lakiin (487/1996) perustuen kuntia, kuntayhtymiä, valtion tukemaa sosiaalista asuntotuotantoa ja kuntien määräysvallassa olevia yhtiöitä silloin, kun yhtiö harjoittaa kuntien toimialaan kuuluvia laissa säädettyjä julkisia palvelutehtäviä tai näitä välittömästi palvelevia toimintoja tai muita kansalaisten kannalta välttämättömiä palveluita, jos viimeksi mainittujen palveluiden järjestäminen on paikallisten tai alueellisten olosuhteiden vuoksi tarpeen niiden saatavuuden tai tehokkaan tuottamisen turvaamiseksi. Tällä varmistetaan se, että Kuntarahoituksen kuntien takauksella hankkimat varat pääomamarkkinoilta kanavoituvat julkisen sektorin toimintaan eivätkä siten ole valtiontukisääntelyn vastaisia.

Kunnan talous

Pidämme hyvänä sitä, että ns. kriisikuntamenettelyä koskevat pykälät (119§ -120§) on tarkoitus ottaa osaksi kuntalakiä ja että ne koskevat jatkossa myös kuntayhtymiä.

Kunnan toimintaa markkinoilla ja yhtiöittämisvelvoitetta koskevat pykälät (127§ - 129§) ovat tuki käytännössä samat, jotka kuntalakiin lisättiin vuonna 2013. Haluamme kuitenkin

26.8.2014

kin esittää kyseisten asioiden osalta jo vuoden 2013 muutosten yhteydessä esittämämme huolestamme näiden vaatimusten vaikutuksista kunnallisten hankkeiden rahoitukseen.

Huolestamme on, että yhtiöittämisvelvoitteen puutteellisten tulkintaohjeiden vuoksi osalle kunnallista toimintaa ei jatkossa löydy niiden investointeihin oikeantyyppistä rahoitusta lainkaan tai rahoituksen kustannukset nousevat olennaisesti. Näin voi tapahtua, jos kunnat hankalien tulkintatilanteiden ja mahdollisten valitusten välttämiseksi yhtiöittävät toimintaansa siten, että tulkitsevat markkinoilla toimimiseksi myös sellaista toimintaa, mikä ei sitä kuitenkaan ole, ja tämän seurauksena arvioivat takausmahdollisuutensa olevan enintään 80 %:n yhtiöitetyn toiminnan ottamalle lainalle perustuen Euroopan komission tiedonantoon EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta valtiontukiin takauksina (2008/C 155/02) ("takaustiedonanto").

Kuntarahoituksen rahoituksen edellytys kuntien määräysvallassa olevien yhtiöiden rahoitukselle on rahoituksen kohteen kuuluminen Kuntien takauskeskuksesta annetun lain ("KTK-laki") mukaiseen toimintaan ja kunnan antama täysimääräinen (100 %) omavalkainen takaus koko lainamäärälle. Paikalliset ja alueelliset olosuhteet kuitenkin vaikuttavat merkittävästi siihen, miten tulkitaan sitä, täyttyvätkö KTK-lain vaatimukset. Siksi olisi tärkeää että kuntalaki antaisi mahdollisuuden myös tälle paikallisten ja alueellisten olosuhteiden tulkinnalle yhtiöittämisvelvoitteen osalta, jotta siinä tehty tulkinnat eivät johtaisi takauksen osalta mahdollisiin liian tiukkoihin tulkintoihin (vain 80 %:n takaukseen takaustiedonannon vuoksi) ja sitä kautta johtaisi rahoituksen saatavuuden heikentymiseen tai olennaiseen kallistumiseen näiden kunnallisten yhtiöiden osalta. Näemme tämän erittäin ei-toivottuna kehityskulkuna ottaen huomioon julkisen sektorin talousnäkömät.

Hallituksen esityksen luonnokseen on otettu uusi pykälä (130§) koskien kunnan myöntämiä takauksia. Pidämme erittäin hyvänä sitä, että takauksien osalta otetaan kuntalakiin sääntelyä. Ehdotetussa pykälässä ei kuitenkaan oteta kantaa takauksen määrään kuntakonsernin yhtiöille. Viitaten edellä mainittuun takaustiedonantoon katsomme erittäin tarpeelliseksi, että pykälässä, tai vähintäänkin sen perusteluissa, todettaisiin, että täysimääräinen takaus on mahdollinen kuntakonsernin yhtiöille, kun on kyse kunnallisen toiminnan harjoittamisesta. Pelkkä viittaus pykälän neljännessä momentissa Euroopan unionin perussopimuksen artikloihin ei mielestämme riittävällä tavalla anna tulkinta-apua siihen, että myös 100 %:n takaus on mahdollinen.

Kunnioittavasti,

Kuntarahoitus Oyj

Pekka Averio
toimitusjohtaja

Mari Tyster
johtaja, hallinto ja lakiasiat